

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Francisci Xaverii E Societate Iesv Indiarvm Apostoli Novarvm Epistolarvm Libri Septem

Francisco <de Javier>

Romæ, 1667

Epistola IX. P. Paulo Herediæ Cocinum, ut ibi Collegio præbet, misso sub
finem Anni 1551.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46129](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46129)

EPISTOLA IX.

*P. Paulo Heredia Cocinum, ut ibi Collegio præset, misso sub finem
Anni 1551.*

HÆc tibi, quæ Cocini usu teneas, mandata præscribo. Primum omnium quantum erit in te situm, industriâ & contentione omni adhibitâ, da operam ut totius illic Populi Tibi concilies amorem; præsertim autem Sodalium & Moderatorum Ædis Sacræ Matris Dei, sollicitè exquirens & sedulò adhibens omnes vias & rationes eis certò persuadendi, te non aliud in votis habere, quàm obsequi voluntati eorum, & augere pro virili religionem ac venerationem Populi versùs istam Sanctam Domum Matris Dei. Itaque eos crebrò perofficiosè invises, & ad eos cum fiduciâ confugies in tuis spiritualibus necessitatibus dubiorum & anxietatum, consilium postulans. Necessitates verò corporeas Pauperum tuam opem implorantium, referes ad Sodales Misericordiæ, causas apud illos miserorum per te agens, & inde

de ijs subsidia procurans , quæ videlicet ex tuâ domesticâ inopiâ suggerere non possis ipse . quod profiteri te convenit ; efficerique ut intelligant Pauperes , id quod à te accipient , è penu tuâ non depromi ; sed Sodalitatis Misericordiæ liberalitate donari . Ac cum istâ occasione inopes ad te accurrentes exponant penuriam quâ laborant rerum corpori necessariarum , tu vicissim illos admonebis de inopiâ , quam minus sentiunt , cuique consulere parùm curant , opportunorum ad salutem animæ subsidiorum . quorum tamen copiam in promptu habeant , si uti velint : quare ne id negligant hortaberis ; magnopere suadens , ut mentem ad Deum vertant , ipsum orent , adorent , mysterijs ritè usurpandis Confessionis & Eucharistiæ sibi propitient ; ad quod tuam illis paratam exhibebis operam ; ostendens te ipsis illo functionis officio primario , nequaquam defuturum in cæteris commoditatibus vitæ ac victus , istâ de quâ est dictum ratione , impetrandis . In usu cum hominibus omnis generis promiscuo , id enixè affectabis , ut modestia in te tumore vacua æquè à cunctis observetur . neminem non benigne ac

de-

demissè alloquendo ; singulis cùm Eccle-
 siasticis tùm Sæcularibus honorem quantus
 cuique competit prolixè deferendo . Si
 quid fructûs ex tuis ministerijs extabit,
 ejus laudem haud appetes , vel ultrò dela-
 tam accipies : sed totam in solidum ijs tri-
 bues quos tibi autores adutoresque , adeo-
 que præcipuos effectores piorum istiusmodi
 operum fuisse , gratè ingenuèque profitebe-
 ris . Id spectanti & in eo elaboranti tibi
 ut bonum per te nomen Nostræ Societa-
 tis augeatur , persuasissimum esse convenit ;
 tum te duntaxat navaturum in hoc ope-
 ram , & voti ejus compotem futurum ,
 cum ingens demissionis , & alienissimæ à fa-
 ctu omni modestiæ passim specimen præ-
 bueris . etenim qui te verè humilem aspi-
 cient , & tui , quem intuentur , cæteros .
 quos non vident , Socios arbitrabuntur esse
 similes , veram scilicet informabunt ideam
 Religiosorum Societatis I E S V , Institutum-
 que id impertient eâ quam despicientia sui
 facilè à quibusvis impetrat approbatione
 gratiâque . una ea via est famæ Societatis
 propagandæ . quod faciliùs intelliges , si
 memineris eos qui primi laboribus in Ec-
 clesiæ obsequium suscipiendis huic Ordini

celebritatem pepererunt , omnium id quidem exercitio Virtutum , sed præcipuè neglectûs humanæ gloriæ , ac sui depresso-
 ne , quàm cæterarum fundamentum agnoscebant , exemplis ubique clarissimis edendis id fuisse assecutos . Hos tu imitando , & te dignum isto nomine probabis , & ejus existimationem promovebis . aliud iter sequendo aberrares videlicet , ac quod illi construxerunt everteres . Ante omnia memento , autoritatem apud Populum , gratiamque ac plausum multitudinis , Dei solius donum esse ; quod ille largiturus sit illis duntaxat , quos eâ virtutum soliditate roboratos videat , ut eos jure confidat isto tam insignis efficaciam talento rectè ad sui ipsorum , & hominum quibus juven-
 dis vacant , salutem usuros . Quos autem ita comparatos cernit , ut fructum , si quem ex suis ministerijs referent , ad propriam derivaturi jactationem sint , meritò mulcet istâ gratiâ , non vertens in eos studia Hominum ; nec aspirare ijs à puppi sinens auram favoris popularis ; ne dona Dei contemnantur imputata conatibus humanæ industria , & discrimine sublato Sanctorum & Imperfectorum , tepidi ac minus accu-
 rati

rati in Dei obsequio, mendaci suffragio
 successuum, & falso Famæ præconio in
 speciem virtutis exquisitæ subornati, hono-
 rem Operarijs verè Apostolicis debitum à
 plebe imprudenti consequantur. Tu ita-
 que fac Divinum Numen continuè atque
 instanter ores, ut tibi sensu mentis intimo
 nosse tribuat, quæ quamque gravia ex te
 obstacula opponas profectibus Evangelij, im-
 pediens vitio tuo ne Deus quantam vellet
 sui notitiam indulgeat isti quem malè curas
 Populo, cui scilicet ad persuadendum quæ
 opus est, autoritate idoneâ destituaris, tuâ
 culpâ; quòd istud Cœli munus fervore ac
 fidelitate debitis non promerueris. Quan-
 do stas quotidie temporibus juxta Nostræ
 Societatis usum, actiones tuas ad calculos
 revocas, inquirens ecquid in ijs pecces,
 ne omittas severissimè discutere quemadmo-
 dum te geras in administratione Verbi Dei
 ex Ecclesiastico pulpito, Sacramenti Pœni-
 tentiæ è sacro Tribunali: in promiscuis
 denique sermonibus ac congressu quotidia-
 no cum hominibus, accuratè observans
 quæ in his aut negligenter omittis, aut
 agis perperam; serioque decernens, ac
 mox fideliter exequens, necessariam emen-

dationem . Hanc enim si statim à culpe
 notitiâ adhibeas , non cunctabitur Beni-
 gnissimus Dominus cum suis ultrò donis tuæ
 pœnitentiæ occurrere : ac suis in te cu-
 mulandis gratijs, detrimenta præterita in
 profectûs uberrimos vertere . Nolim autem
 (quod multi faciunt) te spem conciliandi
 tibi populi in humanis artificijs constitue-
 re ; callidèque grassari ad gratiam celebra-
 tatemque Vulgi eblandiendam , ijs obnoxie
 faciendis aut dicendis quæ grata jucunda-
 que multitudini esse perspexeris . Indigna
 Evangelij præcone ista sedulitas est ; quip-
 pe quæ , præter quàm individuum trahit
 comitem pruriginem vanæ gloriolæ à Po-
 pulo captandæ per sanè periculosa , etiam
 est injuriosa Christo Domino Nostro : quip-
 pe cujus honorem istiusmodi Prædicatores,
 quem spectare ante omnia deberent , sua
 ipsorum famæ posthabent ; in primis qua-
 rentes laudem propriam ; eaque adepti,
 ut jam optati compotes , facilè remittentes
 ardens studium Divinæ Gloriæ per veram
 ad Deum conversionem avimarum , sum-
 mo conatu procurandæ . Hæc quæ dixi
 hætenus acri mentis attentione perpendas
 censeo : desque operam ut istiusmodi sensu-
 bus ,

bus, intimos tui animi sinus imbuas, penitusque perfundas; haud sinens evolare si quid, prout solet, Benignissimus Dominus tibi Divina Meditanti Cœlestis illustrationis afflaverit: sed id diligenter in libellum ad memoriam conferens. Magna pars, mihi crede, veri profectus in Spiritu Deo ferventium, in hac observatione & sollicitâ recogitatione notitiarum, istiusmodi, orando ac commentando perceptarum, sita est. Etenim Si momentaneis istis aliquando dignatus quispiam Divinæ Lucis radijs, veritates per eos detectas literis consignaverit, longè alio videlicet animi motu fructuque istam ex intervallo scripturam releget, quàm si non esset expertus quæ chartæ illevis. quinetiam luculentas illas formas quasi fugitivas retrahet, iterumque regustabit vivos sensus, aut eorum certè clariori recordatione saluberrimè vegetabitur ad ferventer operandum sapiendumque prout convenit ex præsentis usu. Latum enimverò discrimen saporis ac gustûs spiritualis est inter vulgares lectores istiusmodi rerum à Sanctis è congressu cum Deo recentibus scriptarum, & eos qui propria in ijs, & aliàs experta recognoscunt;

E B 3 quâ

quâ memoriâ & sensu intimo qui carent, parùm sanè tali lectione proficiunt. Propterea Autor magnoperè tibi sum Ephemeridum hujus generis sedulò conficiendarum, diligenter in Codicillis annotando, quæ tibi quotidianas commentationes obeunti arcana lumina Divinitùs affulserint: ea in maximo pretio habendo, teque illis indignum reputando, ac tantò, ut par est, deprimendo profundius, quantò te per ista Deus dignantiùs extollit. Pone in eo sedulam & efficacem operam, ut tibi ne desit copia fidelium & perspicacium Amicorum, qui & satis oculati sint, ut quos in concionando, in audiendarum Confessionum ratione, in cæteris id genus functionibus defectùs admittis, videant; & satis liberi ut te de illis syncerè moneant, ac tu lapsus tuos per hunc modum cognitos emendes ac præcaveas, prout convenit. In sacro Confessionum audiendarum ministerio festinationem perfunctoriam vitabis, & patienter attendes negotio, quò in majorem certiolemque profectum Pœnitentes promoveas. Itaque cum sub manum venient qui & egeant & capaces opis sint, & alioqui vitæ statum satis habeant compositum, ut

ijs & libeat & vacet dare operam excolendo animo, auditis eorum culpis, ipsos iube sustinere per dies aliquot, comparando se ad veram detestationem peccatorum ex dolore Dei Omnipotentis & summè amabilis offensi. Ad hunc finem præscribe illis Commentationes pias, de Morte, de Iudicio, vel de pœnis damnatorum apud Tartarum, ex quibus intelligentes quàm atrocibus se malis implicuerint peccando, odium tædiumque pravè antehac actorum tale concipiant, ut ex contrito corde veras extundant lachrymas, & propositum emendationis, cui rectè fidi possit in vitæ consequentis durabilem innocentiam, eliciant. Hoc maximè in ijs observandum, quibus inter irritamenta peccandi, & benè operandi obstacula vitam agentibus, pro humanâ fragilitate non tutò creditur sine pignore, pollicentibus in tempus futurum meliora. Ejusmodi sunt qui graves similitates exercuere cum nondum reconciliatis Adversarijs, qui amoris flagitiosi commercia nondum sic abruperunt, ut in lubrico redituræ occasionis satis tuti à lapsu putentur: denique qui rem alienam detinentes, reddendi moras hæcētis nexuerunt.

Hos omnes post Confessionem exercebis
 Asceticis meditationibus ad statum ipsorum
 accommodatis , & sic demum , ubi satisfac-
 cisse videbuntur , absolves & dimittendo
 adhortaberis , ad se crebro deinceps sisten-
 dum Sacro Tribunali Pœnitentiæ . Quoties
 incidet ut ij quibus aures confitentibus das,
 pecuniæ malè partæ conscij , eam ad te de-
 ferant pro arbitrato erogandam in Paupe-
 res , quòd ejus Domini non extent , ex
 eâ tu nihil unquam ad tuum aut Collegij
 usum , quantâvis premaris inopiâ , confe-
 res ; ac neque arbitrato tuo personis aut
 familijs egentibus disperties , sed totam
 Præfctis Sodalitati Misericordiæ consigna-
 bis , ab illis prout videbitur dispensan-
 dam . Sic præcidetur aditus suspicionibus
 de te parùm honestis , & auctoritatem pro-
 movendo Dei Cultui necessariam dementi-
 bus . Eâ semper circumspectione ac pru-
 dentiâ te adhibe in congressibus & collo-
 quijs omnis generis hominum , quibus ad
 bonum promovendis quotidianam navas ope-
 ram , ut nullâ unquam quantâvis fiducia
 familiaritatis , excidat tibi loquenti vel agen-
 ti quidquam quod illi si , quod potest fie-
 ri , & tu pro eventuro habe , à te avertè-
 ren-

rentur, exprobrare jure possent. Hæc cautio cum ad tuum ipsius, tum ad eorum quos excolis profectum permagni momenti est. Peccata confessis cum significatione poenitentiae, & absolvi poscentibus, ne annuas antequam satisfactionem repræsentaverint, in triplici præsertim genere, odiorum, amorum, & injustæ detentionis rerum alieni juris. lube prius reconciliantem palam cum Inimicis gratiam, procul amoveant offendicula pudicitiae, iniquè occupata Dominis reponant: expleant denique si quid aliud præverti ad securitatem expediat; nec solâ promissione defungantur. nam cum hominibus horum Tractuum tam promptis & liberalibus ad obligandam Fidem, quàm ad exolvendam tardis ac fegnibus, cum arrhâ in manu transigendum est.

EPI-